

Література

1. Корнеев С. М. Предоставление гражданам жилых помещений в домах государственного и муниципального жилищных фондов // Гражданское право: учебник: Т. 2. / отв. ред. Е. А. Суханов. – М.: Бек, 1993. – 432 с.
2. Жилищный кодекс Украинской ССР. Научно-практический комментарий / Голодний М. А., Дятлов П. Н., Жуков В. И. и др. – К.: Политиздат, 1990. – 542 с.
3. Погодина Т. И. Проблемы совершенствования жилищного законодательства: автореф. дис... канд. юрид. наук: 12.00.03. – Ленинград, 1983. – 18 с.
4. Конституції нових держав Європи та Азії. – К.: Українська правнича фундація, 1996 – 414 с.
5. Конституции зарубежных государств: Великобритания, Франция, Германия, Италия, Испания, Швейцария, Европейский союз, США, Япония, Бразилия: Учебное пособие / сост. В. В. Маклаков, 3-е изд. перераб и доп. – М. : БЕК, 2002. – 564 с.

УДК 347.78

Омельченко Г. В., асистент,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна

ДЕЯКІ ПИТАННЯ САМОЗАХИСТУ АВТОРСЬКИХ ПРАВ В МЕРЕЖІ ІНТЕРНЕТ

21 сторіччя характеризується зростанням наукового і практичного інтересу до способів отримання, передачі та обігу інформації, яка стає не лише нематеріальним активом, а й елементом інформаційних воєн. В умовах розвитку інформаційного суспільства в Україні особливо гостро стоїть проблема ефективності захисту об'єктів інтелектуальної власності, зокрема авторського права, певною мірою пов'язаних з цифровими технологіями. Літературні, аудіовізуальні, музичні, фотографічні твори, комп'ютерні програми та інші об'єкти авторського права, відтворені у цифровій формі, все частіше стають об'єктами правопорушень. Україна щороку займає лідируючі місця серед усіх країн світу за обсягами комп'ютерного піратства, обходу технічних засобів захисту, інше.

З розвитком техніки, користувачеві Інтернет все менше часу потрібно для отримання на своєму комп'ютері тотожної копії твору, або такої, що практично не поступається оригіналу за якістю. Інша причина незаконного обігу творів полягає в елементарній відсутності привабливих варіантів легального отримання необхідних творів за наявності нелегальних. Очевидно, що окремі правовласники не в змозі відслідковувати поширення

об'єктів, що охороняються, в цифрових мережах та їх використання при створенні продуктів мультимедіа. Правовласники фактично позбавлені можливості захищати свої права в цифровому середовищі, особливо стосовно способів самозахисту щодо творів, розміщених в мережі Інтернет.

Для самозахисту права інтелектуальної власності як способу захисту цивільних прав характерним є те, що особа захищає свої права та інтереси своїми власними діями. Іншими словами, це - захист без звернення до суду або іншого органу, який здійснює захист цивільного права [1, с. 10].

Але враховуючи специфіку природи глобальної мережі слід зауважити, що на практиці самозахист авторського права в Інтернеті не може проходити так чітко і визначено, як це передбачено законодавством України. Це спричинено рядом технічних особливостей мережі, в першу чергу відсутністю обмежень на вільне копіювання і складністю ведення контролю за копіюванням та використанням творів. Все це істотно ускладнює захист авторських прав у мережі Інтернет.

Сьогодні серед дослідників не склалося єдиної думки щодо вирішення зазначених проблем у сфері самозахисту об'єктів авторського права в Інтернеті. Проте, більшість дослідників рекомендують використовувати технічні засоби захисту як одні з найбільш дієвих. Серед них можна виділити такі, як саморуйнування документа при несанкціонованому копіюванні; криптографічні конверти; подання твору з обмеженою функціональністю; використання кодових слів та ін.

О. М. Пастухов пропонує наступні способи вирішення існуючих проблем у сфері захисту авторських прав, викликаних мережею Інтернет: 1) використання цифрового підпису; 2) використання цифрових марок; 3) обмеження доступу до матеріалів, що розміщені в мережі Інтернет; 4) методи криптографічного перетворення матеріалів (шифрування); 5) створення веб-депозитаріїв; 6) обмежена функціональність; 7) «годинникова бомба» (закриття продавцем доступу до твору після певної кількості користувань); 8) контракти; 9) клірингові центри [4, с. 17].

О. Ієвіня для захисту авторських прав у мережі було запропоновано апаратні засоби захисту, коли користувач задля копіювання інформації повинен придбати певний пристрій; виконувати програми, які завантажуються під час роботи з інформацією в мережі після сплати певної суми користувачем і стираються після закінчення сеансу; технології цифрового підпису тощо [2, с. 15].

Погоджуємось з думкою К. Кузнєцова про те, що найбільш ефективним і простим засобом захисту авторського права в мережі є використання знаку охорони авторського права (знак копірайту), який складається з 3 елементів знаку ©, найменування правоволодільця, рік першого випуску [3, с. 8].

Але, все ж таки, технічні засоби захисту авторських прав, незважаючи на їхню численність, не можуть гарантувати надійність, оскільки будь-який захист може бути усунутий іншими технічними засобами [5, с. 201].

Таким чином, проблема самозахисту авторського права в мережі Інтернет носить комплексний характер. Проблеми, які існують в Україні з приводу захисту авторських прав в Інтернеті, потребують негайного вирішення. Виникає необхідність перегляду традиційних підходів до охорони та захисту прав на об'єкти інтелектуальної власності та створення нового інституційного середовища у цій сфері.

Література

1. Денисюк М. Інтелектуальна власність та Інтернет: нові можливості чи нові проблеми? / М. Денисюк // Інтелект. власність. – 2009. – № 6. – С. 9-12.
2. Ієвіня О. Охорона та захист прав виробників фонограм в Інтернеті // Інтелектуальна власність. – 2010. – № 9. – С. 13-20.
3. Кузнецов К. Захист інтелектуальної власності в Інтернеті // Інтелектуальна власність. – 2011. – №8. – С. 6-10.
4. Пастухов О. М. Авторське право у сфері функціонування всесвітньої інформаційної мережі Інтернет: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.03 // О. М. Пастухов; Нац. ун-т імені М. П. Драгоманова. – К., 2002. – 17 с.
5. Борисенко І. Л. Особливості самозахисту прав інтелектуальної власності в глобальній мережі Інтернет // Часопис Київського університету права. – 2010. – № 1. – С. 197-201.

УДК 366(043.2)

Оніщенко О. В., к.ю.н., доцент,

Степанова Ю. О., студентка,

Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна

ОКРЕМІ АСПЕКТИ ЗАХИСТУ ПРАВ СПОЖИВАЧІВ ТУРИСТИЧНИХ ПОСЛУГ

Для вітчизняної правової системи характерне розуміння туриста не лише як сторони договору про надання туристичних послуг, а й як споживача.

Саме тому чинне законодавство забезпечує належне здійснення права на туризм шляхом встановлення загальних і спеціальних норм щодо захисту прав туристів як споживачів туристичних послуг, які містяться в Цивільному кодексі України [1], Законі України «Про захист прав споживачів» [2], Законі України «Про туризм» [3].

Однак їх практична реалізація не дозволяє констатувати належний рівень захисту туристів в Україні, адже порушення туроператорами й турагентами зобов'язань за договорами про надання туристичних послуг мають масовий характер.